

Dyslexie-beleid

Keizersweg 2

8091 JJ Wezep

038-3763039

www.bronwezep.nl

Versie: 15 mei 2017

Opgesteld door: [Martin Oenema \(IB'er\)](#)

Vastgesteld door MT: 20 maart 2017

Besproken met team: 27 maart 2017

Volgend besprekdatum: [januari 2019](#)

Inhoud

HOOFDSTUK 1. Inleiding	2
HOOFDSTUK 2. Achtergrondinformatie	2
Wat is dyslexie?	2
Oorzaken van dyslexie	2
Gevolgen van dyslexie	2
HOOFDSTUK 3. Onze visie op dyslexie.	3
Vooroordelen	3
Onzichtbare handicap	3
HOOFDSTUK 4. Signaleren van dyslexie	3
Signaleren door de groepsleerkracht	3
Signalen in groep 1 en 2	3
Signalen in groep 3	4
Taak Interne Begeleider	5
De Bron werkt in de klassen met verschillende zorgniveaus, te weten:.....	5
HOOFDSTUK 5. Extra hulp.	6
HOOFDSTUK 6. Dyslexie Onderzoek.....	6
Uitgangspunten	6
Accepteren en Begrijpen	7
Compenseren en Dispenseren	7
Hulpmiddelen	7
HOOFDSTUK 7. Aanpassingen door de groepsleerkrachten m.b.t kinderen met een	7
Afspraken:	7
Werkhouding	8
Verbeteren van de taakaanpak:	8
Concentratie bevorderen:	9
Adviezen aan de ouders:	9
HOOFDSTUK 8. Dyslexie en Zorgverzekering Vergoedingen dyslexiezorg	9
Samenwerking met ouders	9
Gesprek.....	9
HOOFDSTUK 9. Informatiebronnen.....	10
Websites	10

HOOFDSTUK 1. Inleiding

Op De Bron zijn we van mening dat goed kunnen lezen een van de belangrijkste pijlers is voor schoolsucces. Daarom is het volgens ons essentieel om voor leerlingen met hardnekkige lees- en spellingproblemen een duidelijk beleid op papier te hebben. Dit protocol is bedoeld voor leerkrachten, leerlingen en ouders van De Bron. Overall waar in dit document “ouders” staat, kan ook “verzorger(s)” gelezen worden. Dit dyslexiebeleid is een levend document en zal aangepast worden op het moment dat er nieuwe ontwikkelingen zijn op het gebied van lees- en spellingproblemen. In elk geval zal er tweejaarlijks een evaluatie plaatsvinden.

HOOFDSTUK 2. Achtergrondinformatie

Wat is dyslexie?

Dyslexie betekent letterlijk: niet kunnen lezen. De term komt uit het Grieks. Dys = niet goed functioneren, beperkt, en lexis = taal of woorden. Bij dyslexie gaat lezen, spellen en ook zelf schrijven, gezien de leeftijd en het onderwijsniveau, veel te moeizaam, terwijl iemand wel een gemiddelde intelligentie heeft. Er is alleen sprake van dyslexie als er geen andere oorzaken zijn die de leesproblemen kunnen verklaren. Bij dyslexie kunnen zowel lees- als spellingsproblemen voorkomen, maar deze komen ook los van elkaar voor (Steunpunt Dyslexie, 2014).

Oorzaken van dyslexie

De precieze oorzaak van dyslexie weten we nog niet helemaal, maar wel is duidelijk dat het zich afspeelt in de hersenen. Het lijkt erop dat het hersengebied waar klanken aan schrifttekens worden gekoppeld, te zwak is aangelegd of moeilijk bereikbaar is. De klankcodes worden daardoor onvolledig of incorrect in de hersenen verwerkt en minder goed in het geheugen opgeslagen. Het gevolg is dat deze ook minder goed uit het geheugen zijn op te halen om gekoppeld te worden met het woordbeeld. Duidelijk is dat mensen met dyslexie problemen hebben met de fonologische verwerking van taal en/of het snel benoemen van woorden. Het staat vast dat bij dyslexie sprake is van een erfelijke factor. Een leerling die één ouder heeft met dyslexie, heeft 40 tot 50% kans er ook aanleg voor te hebben. Bij twee dyslectische ouders ligt dit percentage rond de 80% (Steunpunt Dyslexie, 2014).

Gevolgen van dyslexie

De gevolgen van dyslexie spelen niet alleen op de basisschool, maar ook tijdens een studie of beroepsopleiding en later op de werkvloer. In de huidige maatschappij is dyslexie dan ook een serieuze handicap of belemmering. In het onderwijs wordt veel gelezen en geschreven. Dyslexie belemmert leerlingen in volgen van onderwijs om hun capaciteiten te ontwikkelen.

Sociaal-emotionele problemen: Dyslexie kan het gevoel van eigenwaarde bij een leerling zwaar ondermijnen. Het kan tot frustraties leiden, als de leerling voldoende intelligent is, maar het technisch lezen niet onder de knie krijgt. Terwijl bij klasgenoten het leerproces probleemloos lijkt te verlopen. Ook kunnen motivatieproblemen ontstaan waardoor leerlingen geen zin meer hebben om het lezen te blijven oefenen. Echter, extra oefening is juist nodig om een minimaal leesniveau te halen.

HOOFDSTUK 3. Onze visie op dyslexie.

Vooroordelen

Dyslexie is geen luiheid van leerlingen, geen gebrek aan intelligentie en geen modeziekte die bedacht wordt door veeleisende ouders. Ook is dyslexie geen speciale gave. Leerlingen met dyslexie hebben, net als andere leerlingen, talenten op andere gebieden. Het is de kunst om daar ook voor deze leerlingen de ruimte geven.

Onzichtbare handicap

Dyslexie heeft niet alleen gevolgen voor het leren van de talen, maar ook bij vakken waar veel lezen bij te pas komt. Leerlingen met dyslexie moeten daar, in vergelijking met hun klasgenoten met eenzelfde intelligentie, onevenredig veel energie in steken. Het is daarom van belang bij alle vakken rekening te houden met de lees- en spellingsproblemen en niet alleen bij de taalvakken en zoveel mogelijk compenserende maatregelen te treffen (Steunpunt Dyslexie, 2014).

HOOFDSTUK 4. Signaleren van dyslexie

Signaleren door de groepsleerkracht

In het proces van signalering van dyslexie wordt de eerste stap genomen door de groepsleerkracht. Deze signalering kan plaatsvinden op basis van het Leerlingvolgsysteem van Cito. Alle leerlingen van De Bron maken meerdere Citotoetsen per jaar, waarin de ontwikkeling of stagnatie van de vaardigheden zichtbaar wordt. We hanteren de meetmomenten die aangegeven zijn vanuit de 'Protocolen Leesproblemen en Dyslexie'. Bron: [Expertise Centrum Nederlands](#). Deze meetmomenten zijn verwerkt in de toetskalender. Op het moment dat de groepsleerkracht (hardnekkige) spelling- en leesproblemen heeft gesignaleerd zal dit gemeld worden aan de intern begeleider.

Signalen van dyslexie zijn al vanaf jonge leeftijd te herkennen en worden hieronder beschreven.

Signalen in groep 1 en 2

Het klinkt vreemd om een kind dyslectisch te noemen, wanneer het nog niet heeft leren lezen. Toch kan in de kleuterperiode al worden vastgesteld bij welke kinderen de ontwikkeling in geletterdheid dreigt te stagneren.

Bij kleuters, die later dyslexie blijken te hebben, zien we het volgende:

- Ze hebben moeite om klanken in woorden op de juiste volgorde te plaatsen.
- Ze kunnen woorden of zinnen niet precies (na)zeggen.
- Ze kennen weinig feiten en begrippen, zoals links en rechts, kleuren, dagen van de week.
- Ze onthouden moeilijk versjes en liedjes, alsmede namen van andere kinderen.

NB: het is overigens niet zo dat kleuters die hier moeite mee hebben ook automatisch dyslectisch zijn!

Signalen in groep 3

Leerlingen met leesproblemen in groep 3 hebben problemen met het omzetten van een geschreven letterreeks in de corresponderende klankcode. Woorden worden vaak traag en/of fout gelezen. De oorzaak hiervan ligt meestal in een zwak fonemisch bewustzijn of geringe letterkennis. Leerlingen die moeite hebben met lezen, proberen hun problemen te ondervangen door vast te houden aan een spellende leesstrategie, een radende leesstrategie of een combinatie van beide strategieën.

Bij het leren lezen zien we bij dyslectici het volgende:

- Ze kunnen de klank bij een letter moeilijk onthouden.
- Ze verwarren letters, die op het eerste gezicht en/of het gehoor op elkaar lijken (bijvoorbeeld: m/n, b/d, v/w, u/eu/ui, a/aa).
- Ze kunnen de eerste woordjes moeilijk onthouden.
- Ze hebben moeite met volledige omzetting van alle letters binnen een woord.
- Ze lezen te veel 'letter voor letter' of haperen bij het lezen.

De kenmerken en strategieën die genoemd zijn bij groep 3, zie je ook vaak terug bij leerlingen die zich in het proces van het voortgezet technisch lezen en spellen bevinden (groep 4 t/m 8). De problemen kunnen echter ernstiger worden. Er worden steeds hogere eisen gesteld aan de lees- en schrijfvaardigheid van leerlingen in de midden- en bovenbouw. Bovendien komt de nadruk ook steeds meer op het begrijpen van de tekst te liggen.

Bij dyslectici zien we de volgende leesproblemen voorkomen:

- Ze laten woorden weg, voegen ze toe of maken er soms andere woorden van.
- Ze verwarren tekens die op elkaar lijken (bijvoorbeeld: m/n, b/d, z/s, v/w, u/eu/ui).
- Ze lezen een ander woord dan er staat, maar het woord betekent wel ongeveer hetzelfde (bijvoorbeeld: kat = poes).
- Ze 'gokken' veel of lezen juist te veel 'letter voor letter'.
- Ze vinden lezen moeilijk of hebben er zelfs een hekel aan.

Bij dyslectici zien we de volgende schrijf- en spellingsproblemen voorkomen:

- Ze halen letters die op elkaar lijken door elkaar (bijvoorbeeld: m/n, b/d, s/z, v/w, f/v, u/eu/ui).
- Ze draaien letters om (bijvoorbeeld: ei = ie, ui = iu).
- Ze laten letters en woorden weg of voegen ze juist toe.
- Ze schrijven woorden op zoals ze klinken (de=du).
- Ze kennen vaak wel regels voor het spellen, maar gebruiken ze niet tijdens het schrijven.
- Ze maken nog meer fouten in hun eigen verhalen. Bij dyslectici zien we de volgende problemen bij rekenen en/of de zaakvakken voorkomen:
 - Door het lage leestempo hebben ze moeite bij het begrijpen van de zaakvakken, waarbij juist veel gelezen moet worden.
 - Ze hebben moeite met 'rijtjes leren' bij aardrijkskunde of geschiedenis.

- Ze keren cijfers om (31=13).
- Bij het hoofdrekenen worden fouten gemaakt doordat de 'tussenstappen' worden vergeten.
- Ze hebben moeite met het uit het hoofd leren van de tafels.
- Ze maken veel schrijffouten in hun aantekeningen en werkstukken.
- Engelse woorden opschrijven is moeilijk.

Interne Begeleider

Wanneer screening, toetsen, observatie of leerlingbespreking aanleiding geeft tot een vermoeden van dyslexie, wordt de leerling door de leerkracht met de intern begeleider besproken. Na dit gesprek, als er aanleiding toe is, vindt er een gesprek met de ouders en eventueel de extern begeleider (orthopedagoog) plaats. Er wordt dan o.a. besproken of er aanleiding is om onderzoek te doen laten plaatsvinden.

Onderzoek: Dyslexie richtlijnen Stichting Cambium

Welke kinderen komen in aanmerking voor een onderzoek?

Er moet sprake zijn van een ernstige, hardnekkige achterstand, ondanks intensieve, extra hulp op school:

- 3 maal een E-score op de Drie Minuten Toets (woorden lezen) op 3 verschillende hoofdmeetmomenten;
- en/of 3 maal een E-score op de Cito Spellingtoets (woorden schrijven) op 3 verschillende meetmomenten. Wanneer er wordt aangemeld voor spelling, moet het handelingsplan ook gericht zijn geweest op spelling. In dit geval moet er sprake zijn van lage scores ten aanzien van lezen.
- de scores blijven op E-niveau ondanks intensieve extra hulp op school. Tijdens 2 periodes moet er 3 maal 20 minuten per week extra hulp gegeven zijn. Er is gewerkt volgens effectieve principes voor lezen zoals Connect of Ralfi. Of er is gewerkt volgens effectieve principes voor spelling: extra directe instructie en intensieve oefening.

Wij kiezen er als Cambiumscholen voor geen onderzoek te doen wanneer een kind niet voldoet aan bovenstaande eisen, daar dit de richtlijnen zijn vanuit het Masterplan Dyslexie. Ouders/verzorgers kunnen wel op eigen initiatief en kosten onderzoek laten doen bij externe onderzoekers.

De Bron werkt in de klassen met verschillende zorgniveaus, te weten:

- Niveau 1: Een goede beproefde leesaanpak voor alle leerlingen: aanbod fonemisch bewustzijn CPS in groep 1 en 2, Veilig leren lezen in groep 3, Estafette groep 4 t/m 6.
- Niveau 1: een goede aanpak voor spellingsonderwijs. Groep 3: veilig leren lezen, Groep 4 t/m 8 Taal Actief (laatste versie)
- Niveau 2: gerichte extra zorg in de groep door de leerkracht d.m.v. verlengde instructie

- Niveau 3: specifieke interventie in de groep bovenop bovenstaande middels de aanpak van Connect en Ralfi.

HOOFDSTUK 5. Extra hulp.

De groepsleerkracht intensiveert het lees- en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd. Dit geldt met name voor de leerlingen die scoren op een IV- of V niveau. Hierbij worden de reguliere methodes ingezet die De Bron hanteert). Bovendien lezen de kinderen boeken, leesteksten en woordrijtjes die bij hun AVI-niveau passen.

Ondanks die extra hulp gaan sommige leerlingen onvoldoende vooruit. Voor die leerlingen wordt daarom een jaar lang, één uur per week, extra instructie gegeven voor het technisch leren lezen met de daarvoor goedgekeurde aanpakken Connect en Ralfi. Als deze periode ten einde loopt zal worden geëvalueerd wat de opbrengsten waren van deze aanpak. Mocht nu blijken dat er, ondanks de intensieve begeleiding, onvoldoende sprake is geweest van vooruitgang, dan komt de leerling in aanmerking voor vergoed dyslexie onderzoek. Dit komt voor bij 4% van de leerlingen (Steunpunt Dyslexie, 2014). In dit geval zullen de ouders weer uitgenodigd worden voor een gesprek.

Soms vermoeden we in groep 1 en 2 al dat een leerling dyslectisch zou kunnen zijn. In die gevallen wordt de zogenaamde “voorschotbenadering” ingezet. De leerling krijgt al (voor)oefeningen voor groep 3, zodat het kind, wanneer het echt naar groep 3 gaat de eerste letters herkent. Hierdoor is de kans op succes bij de leeslessen groter.

HOOFDSTUK 6. Dyslexie Onderzoek.

Uitgangspunten

De diagnose “dyslexie” kan niet door de leerkracht of de intern begeleider zelf vastgesteld worden. Als de leerling voldoet aan de criteria voor vergoed dyslexie-onderzoek, dan zal de school doorverwijzen naar een dyslexiedeskundige. Dit gebeurt via het CJG van de Gemeente Oldebroek en kan worden gedelegeerd bij bijv. het Kennis- en behandel Centrum Dyslexie/KBC. De deskundige zal de diagnose al dan niet vaststellen na een combinatie van verschillende onderzoeken. Als dyslexie is geconstateerd, dan zal de deskundige een dyslexieverklaring opstellen. Deze verklaring geeft recht op verschillende aanpassingen in het onderwijs. Wanneer uit onderzoek blijkt dat we te maken hebben met een zeer ernstig dyslectische leerling, dan komt het in aanmerking voor behandeling door daarvoor door de gemeente aangewezen instanties.

De school verleent alle medewerking aan de aanvraag voor dyslexie onderzoek. Dit onderzoek wordt vaak in groep 5 gedaan, zodat bij ernstige dyslexie in groep 5 en 6 de behandeling plaats kan vinden.

De behandelaar biedt een aanpak voor lezen en spellen. De school (leerkracht) en de behandelaar stemmen de aanpak op elkaar af.

Soms zijn er ook op andere gebieden afspraken nodig. Dat wordt per kind bekeken en overlegd met leerling en ouders.

Accepteren en Begrijpen

Het accepteren van de problemen van het kind met dyslexie vormt de basis voor elk handelingsplan. Dyslectici blijven immers altijd op de een of andere manier moeite houden met onderdelen van de schoolvakken. Het is heel belangrijk dat het kind en de omgeving weten dat het bepaalde problemen heeft als gevolg van dyslexie. Naast acceptatie is het begrijpen van de problemen van de dyslecticus de basis voor het handelen. Dit geldt zowel voor het kind zelf als voor de leerkracht en de ouders.

Compenseren en Dispenseren

Belangrijke hulp die kinderen met dyslexie kunnen krijgen, is gericht op het omzeilen van hun problemen. Dat wil zeggen dat ze gebruik leren maken van hun sterke kanten om problemen te vermijden of verminderen. Zo kunnen bij het aanleren van de lettertekens plaatjes en gebaren tot steun worden gegeven. Een maatje kan helpen bij het voorlezen van teksten. Voor bepaalde taken krijgt dispensatie (bijv. minder werk maken, meer tijd krijgen of iets niet hoeven te doen).

Hulpmiddelen

Om de leerling minder leerkracht afhankelijk te maken, is het handig om gebruik te maken van voorleessoftware. Wanneer ouders voor een laptop zorgen met een bijvoorbeeld een Sprint (plus) stick of het programma L2S, zorgt de school ervoor dat de schoolboeken via de laptop voorgelezen kunnen worden. Hiervoor worden de materialen van Dedicon aangeschaft. De school vergoedt de kosten van dyslexie software op basis van de kosten van de standalone versie van L2S. De IB'er begeleidt de leerling bij het implementatie proces van de software en coacht de leerkrachten.

Als ouders niet de financiële mogelijkheden hebben om een laptop aan te schaffen, kan contact gezocht worden met de Stichting Leerhulp (www.stichtingleerhulp.nl).

Afspraken:

- De school vergoedt de kosten voor dyslexie software op basis van kosten L2S.
- De school schaft de dyslexieboeken die nodig zijn bij Dedicon aan.
- Ouders zorgen voor een device als laptop of tablet waar het kind op kan werken.
- Als de leerling eenmaal goed overweg kan met de leessoftware, mogen ook andere leerlingen er kennis mee maken, daarnaast kan de leerling een buddy zijn voor een andere dyslectische leerling met minder ervaring.

HOOFDSTUK 7. Aanpassingen door de groepsleerkrachten m.b.t kinderen met een dyslexieverklaring:

Voor alle afspraken in dit hoofdstuk geldt, dat per kind bekeken zal worden wat nodig/wenselijk is voor hem, kortom de onderwijsbehoefte van het kind is uitgangspunt.

Afspraken:

Leraren op De Bron...

- zorgen voor succeservaringen.
- geven bij schriftelijke toetsen meer tijd of passen de hoeveelheid stof aan.
- staan hulpmiddelen toe, zoals ingesproken boeken en kaarten met aandachtspunten (zoals spellingregels).
- zorgen dat leerlingen bij de iep-eindtoets meer tijd krijgen, de opgaven op cd kunnen beluisteren en/of de opgaven in groot formaat krijgen (aanschaffen), volgens het op dat moment geldende examen protocol.
- geven korte, individuele instructies en controleren of deze zijn opgepikt.
- zorgen voor een overzichtelijke lay-out.
- geven leerlingen de tijd om hun kennis toe te passen bij spelling en laten bijvoorbeeld alleen de oneven zinnen schrijven tijdens een dictee.
- tonen begrip voor de problemen en geven soms pre-teaching.
- laten leerlingen (indien nodig) gebruik maken van tafelkaarten (tafelkennis beklijft vaak moeizaam) en laten hen zoveel mogelijk op papier uitrekenen.
- rekenen spelfouten die meerdere keren worden gemaakt als één fout.
- besteden extra aandacht aan het selecteren van geschikte boeken voor dyslectische leerlingen.
- laten dyslectische kinderen in principe niet onvoorbereid hardop voorlezen in de klas.
- regelen een voorleesmaatje voor de leerling.

Werkhouding

Leraren op De Bron versterken eigenwaarde en zelfvertrouwen, door...

- zelfvertrouwen actief te vergroten bij schoolwerk en via gesprekken.
- te vertellen wat de leerling goed kan op school en daarbuiten.
- coaching gesprekjes met de leerling te houden: wat gaat goed, waar heb je hulp bij nodig, krijg je genoeg tijd om iets af te maken, wat wil je leren?
- soms het aantal goed aangeven i.p.v. aantal fout.
- een klassengesprek over dyslexie te houden.
- bij beoordelingen rekening houden met de problematiek.
- bijzondere kwaliteiten of activiteiten van de leerling te benadrukken.
- succes te beogen bij opdrachten.
- motivatie en betrokkenheid te bevorderen.
- boeken over dyslexie (voor) te laten lezen, zoals bijv. "de smoezenkampioen" van Carry Slee.

Verbeteren van de taakaanpak:

Op De Bron helpen we de kinderen door...

- de hoeveelheid werk te verminderen.
- meer tijd te geven bij complexe taken.
- complexe taken leren in stappen aan te pakken.
- in principe geen extra huiswerk te geven voor lezen en spellen.

Concentratie bevorderen:

Leraren op De Bron zorgen voor...

- een rustige werkomgeving.
- afwisseling in taken bij vermoeidheid.
- het helpen herkennen van vermoeidheid.
- de keuze om apart te kunnen zitten tijdens het werken.

Adviezen aan de ouders:

Leraren op De Bron...

- praten regelmatig met het kind en/of de ouders over hoe het op school gaat.
- maken concrete afspraken met de ouders.
- stellen het zelfvertrouwen van het kind centraal in deze gesprekken.

HOOFDSTUK 8. Dyslexie en dyslexiezorg door ketenpartner

Samenwerking met ouders

Wij vinden de samenwerking tussen school en ouders erg belangrijk. Om dyslexie tijdig te kunnen signaleren wordt gevraagd of er dyslexie in de familie voorkomt. (Masterplan Dyslexie en Expertisecentrum Nederlands, 2012) Op het moment dat er sprake is van een vermoeden van dyslexie worden de ouders ingelicht en uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en eventueel de intern begeleider.

Gesprek

In dit gesprek komen de volgende punten aan bod:

- Achtergrondinformatie (dyslexie in familie, achtergrond leerling enz.).
- Verder informeren over achterstand na het doorlopen van het intensieve arrangement.
- Meer informatie over dyslexie.
- Handreikingen voor begeleiding thuis om de tijd tussen signalering en diagnostisering te overbruggen.
- Zodra er dyslexie is gediagnostiseerd zullen de handreikingen plaats maken voor het 'huiswerk' van de externe leesbegeleiding.
- Adviseren met betrekking tot een externe leesbegeleiding.
- Overdracht aan het voortgezet onderwijs Op het moment dat een dyslectische leerling doorstroomt naar het voortgezet onderwijs draagt De Bron de zorg voor overdracht van benodigde informatie over in het Overstap Service Onderwijs-dossier (OSO). Daarin wordt aangegeven welke specifieke onderwijsbehoeften de leerling heeft en welke hulp tot dan toe is geboden. Ouders zijn verantwoordelijk voor het overdragen van de dyslexieverklaring aan het Voortgezet Onderwijs.

HOOFDSTUK 9. Informatiebronnen

Ouders en leerkrachten kunnen hun kennis over dyslexie vergroten door gebruik te maken van de volgende informatiebronnen.

Websites

www.steunpuntdyslexie.nl

www.masterplandyslexie.nl

www.kwaliteitsinstituutdyslexie.nl

www.leesletters.nl

www.taalonderwijs.nl/dyslexie

www.onderwijzorgnederland.nl

www.onderwijsadvies.nl

www.nrd.nu

www.dedicon.nl

Literatuur

- Paternotte, A. (2009). Houvast bij leesproblemen en dyslexie op de basisschool (Een leidraad voor ouders). Bilthoven: Balans/Steunpunt Dyslexie
- Tom Braams (2009). Kinderen met dyslexie; een gids voor ouders. Amsterdam: Boom Uitgeverij. Kinderboeken
- Schakel-reeks, uitgeverij Inktvis
- Kokkel-reeks, uitgeverij Inktvis
- www.yoleo.nl (Digitale boeken waarbij het lettertype en grootte aangepast kunnen worden.)
- www.superboek.nl (Digitale boeken die voorgelezen worden.) Bronvermelding
- Dedicon. (2014). Dedicon Educatief. Opgeroepen op januari 2014, van <http://educatief.dedicon.nl/>
- Examens, C. v. (2014). Kandidaten met beperkingen. Opgeroepen op januari 2014, van Examenblad: www.examenblad.nl
- Masterplan Dyslexie en Expertisecentrum Nederlands. (2012). Leesproblemen en dyslexie in het basisonderwijs. Nijmegen: Masterplan Dyslexie en Expertisecentrum Nederlands.
- Steunpunt Dyslexie. (2014). Informatie over dyslexie. Opgeroepen op januari 2014, van Steunpunt Dyslexie: www.steunpuntdyslexie.nl